

ПОЛИМЉЕ

ЛИСТ ЗА ДРУШТВЕНА И ПОЛИТИЧКА ПИТАЊА

ГОДИНА LXXXII БРОЈ 3027 ЦЕНА 50 ДИНАРА ПРИЈЕПОЉЕ 29. НОВЕМБАР 2024.

Od 1. februara 1932. do 1. januara 1938. godine u Prijepolju su izlazili napredni listovi "SANDŽAK", "RASKA" i "NOVI SANDŽAK". Posle rata prvi list se pojavljuje 1. marta 1952. godine pod imenom "GLAS POLIMLJA". Od 1. maja 1953. godine list menja ime u "POLIMLJE" i tako izlazi do 27. januara 1979. godine. 1. maja iste godine ponovo je pokrenut list "GLAS POLIMLJA" koji od 29. decembra 1989. godine menja ime u "POLIMLJE". Ukazom Predsednika Republike od 16. maja 1977. godine "Polimlje" je odlikovano ordenom bratstva i jedinstva sa srebrnim vencem.

ISSN 0353-6815

GeoEkliptika
geodetska agencija

064 32 42 140
064 36 80 643
geoekliptika@gmail.com

Valterova 118
Prijepolje

ПОЛИМЉЕ

Лист за друштвена и политичка питања

Izdavač:

Informativno preduzeće
d.o.o. POLIMLJE

Direktor i glavni i
odgovorni urednik:

VLADIMIR BABIĆ

Redakcija:

INDIRA HADŽAGIĆ,
VERICA KIJANOVIĆ
NIKOLA BABIĆ

Kompjuterska priprema:

ESAD MUŠKIĆ

Pretplata:

- godišnja 3000 dinara
- pola godine 1500 dinara

Inostranstvo:

Godišnja pretplata 10.000
dinara

Putem interneta (PDF):

5000 dinara

Telefon:

033/712 555

Internet adresa:

www.listpolimlje.info

E-mail:

polimlje@gmail.com

Žiro račun:

Vojvođanska banka
325950060003078636

Štampa:

Grafokarton Prijepolje
Tel: 033/710 009

NOVINARNICA
WWW.NOVINARNICA.COM

PRIJEPOLJE

SUBVENCIJE OD 22,7 MILIONA DINARA ZA 263 POLJOPRIVREDNIKA

Poljoprivrednici iz opštine Prijepolje, koji su ispunili uslove za subvencije u okviru Javnog poziva za investicije u fizičku imovinu poljoprivrednih gazdinstava, dobiće ukupno 22,7 miliona dinara.

Od 267 prijavljenih kandidata, njih 263 je zadovoljilo kriterijume konkursa i ostvarilo pravo na subvencije, koje pokrivaju 65% vrednosti nabavljene opreme odnosno 52% na ukupan iznos bez PDV-a. Pojedinačni iznosi variraju od 7.000 do 260.000 dinara.

Šef odseka za poljoprivredu Opštinske uprave Prijepolje, Ifet Hamzić, naveo

je da su poljoprivrednici najčešće konkurisali za nabavku lake mehanizacije, poput motokultivatora, freza i rotacionih kosačica, ali i za opremu za zalivanje, plastenike, kao i pčelarsku i stočarsku opremu takođe su konkurisali i za muzilice i trimere.

„Ovo je jedan od niza konkursa koje nudi lokalna samouprava vezana za nabavku opreme i mehanizacije i ovo je još jedan pokazatelj da lokalna samouprava aktivno radi na unapređenju poljoprivrede i podršci seoskim domaćinstvima.“, naglasio je Hamzić.

Od ukupnog broja prijavljenih, samo četvoro poljoprivrednika nije ispunilo uslove konkursa, dok je većina dobila

podršku, čime je program subvencija potvrdio značajnu ulogu u razvoju lokalne poljoprivrede. Poljoprivrednici iz Prijepolja zadovoljni subvencijama kažu da su olakšanje za svakodnevne poslove. Ljubiša Stanić iz sela Kučin iskoristio je priliku da putem subvencija nabavi novu kosačicu. Prema njegovim rečima, ova mehanizacija mu značajno olakšava rad na gazdinstvu, budući da ranije nije imao odgovarajuću opremu. „Ovakve subvencije su od velike pomoći. Država zaista pruža podršku poljoprivrednicima, na čemu smo zahvalni.“, ističe Stanić.

Nada Banduka konkurisala je za muzilicu za krave i kaže da joj ova oprema znatno olakšava posao. „Muzilica mi praktično prepolovi rad. Bavljenje stočarstvom jeste isplativo, ali uz ovakvu pomoć je sve mnogo lakše.“, naglašava ona, dodajući da redovno učestvuje u konkursima za subvencije jer predstavljaju veliku podršku u svakodnevnom radu.

Poljoprivrednici iz Prijepolja saglasni su da ovakvi programi subvencija ne samo da olakšavaju poslove na gazdinstvima, već i motivišu ruralne zajednice da unaprede i prošire svoju proizvodnju.

A.P.

НСЗ и Општина Пријепоље

АКТИВНЕ МЕРЕ САМОЗАПОШЉАВАЊА

Циљ је подстицање малих и средњих предузећа и активација што више самосталних предузетника

Za meru samozapošljavanja izdvojeno je ukupno 10,5 miliona dinara, od čega opština učestvuje sa 4 miliona i 200 hiljada, ukupan broj lica koja su dobila sredstva je 38, a za meru zapošljavanja lica iz teže zapošljivih kategorija izdvojeno je 2 miliona dinara, od čega opština učestvuje sa

800 hiljada. A povodom doделе ugovora za ove mere, obratili su se direktorka NSZ Filijale Prijepolje Račeta Hajdarević i predsednik opštine Драго Попадић.

„Желим да вас поздравим и да вам честитам на вашој храбрости што сте узели, како кажу, судбину у своје руке и започели ваше бизнисе. Оно на шта бих ја указала приликом започињања овог вашег посла и то кажем сваки пут када додељујемо уговоре за samozapošljavanje, у току вашег бављења делатношћу да не заборавите на једну активност, а то је истраживање тржишта. Ви који озбиљно улазите у овај посао знаћете шта то значи. Јер је истраживање тржишта активност која почиње са кристалисањем идеје о бављењу предузетништвом и мора да постоји током читавог бављења делатношћу. Ви као регистровани предузетници имате могућност да почетком наредне године, односно у фебруару, када крену јавни позиви

које расписује Национална служба да дођете код нас, да се информисете, да конкуришете за наше програме, па било да су у питању програм за отварање нових радних места или обуке за конкретна радна места која ће вама бити потребна“ нагласила је Раčeta Hajdarević.

„Имамо изузетну сарадњу са NSZ, а то се види кроз број корисника, којих је из године у годину све више. А нама је циљ да подстакнемо мала и средња предузећа и предузетништва, јер цела Европа се заснивала на малим предузећима, а видело се да је то добра основа за развој једне средине. Општина је извојила један део средстава, а један део Национална. Ми имамо незапосленост можда на историјском нивоу у Пријепољу. Морам да кажем да ћемо ове године кроз заједничке програме запослити преко 100 људи активним мерама“ рекао је Попадић.

B.K.

Zarade u septembru:

PRIJEPOLJE NA STABILNOM DNU

Prosečna plata u prijepoljskoj opštini bila 99.077 dinara (bruto) i samo 71.587 dinara neto, što je najniže u Zlatiborskom okrugu, odnosno septembarska prosečna plata u Prijepolju niža od julske i avgustovske. Prosečna plata u Srbiji 132.783 (bruto), dok je neto 96.115 dinara.

Prosečna plata na nivou Zlatiborskog okruga iznosila je za septembar 111.799 dinara sa porezima i doprinosima, odnosno 80.696 dinara bez poreza i doprinosa. Najviše plate isplaćene su u Užicu, gde je bruto prosek iznosio 125.538, a neto 90.365 dinara. Slede: Sevojno sa bruto prosekom od 117.694 i neto koji je iznosio 84.290 dinara, Požega, gde su bruto plate iznosile 114.602, a neto 83.021 dinara, Kosjerić gde je prosek bio 108.997 (bruto) i 78.707 dinara (neto). U Čajetini su za septembar prosečne bruto zarade iznosile 105.155, a neto 75.869 dinara, u Priboju 104.063 (bruto) i 75.289 (neto), Sjenici 103.666 (bruto), dok je neto zarada bila 74.808 dinara, u Novoj Varoši prosek

u bruto iznosu bio je 102.328, a u neto 73.841 dinara, dok su u Bajinoj Bašti prosečno isplaćene bruto zarade bile 101.915, a neto 73.691 dinara. Najmanje plate bile su u septembru u Arilju, gde je bruto prosek bio 99.630 dinara, a neto 72.299 dinara, i u Prijepolju, koje drži "fenjer" po prosečnoj zaradi koja je bila samo 99.077 dinara (bruto) i 71.587 dinara neto. Zanimljivo je da je u Prijepolju došlo do pada prosečne zarade odnosno na jul i avgust. Prosečna zarada (bruto) obračunata za septembar 2024. godine iznosila je u Srbiji 132.783 dinara, dok je prosečna zarada bez poreza i doprinosa (neto) 96.115 dinara. Najviša isplaćena prosečna

plata za septembar u Srbiji bila je u beogradskoj opštini Stari Grad, gde su zaposleni u proseku primili 232.622 dinara (bruto), odnosno 170.558 dinara koliko je iznosio neto prosek zarada. Medijalna neto zarada za septembar bila je 75.117 dinara, što znači da je 50% zaposlenih ostvarilo zaradu do navedenog iznosa.

I.Hadžagić

Седница Скупштине општине

А ЗАШТО ЈЕ ЗАТВОРЕН ВИСЕЋИ МОСТ?

Порез на имовину остаје исти. Извршење буџета за девет месеци нешто изнад 55 одсто. Председник општине Драго Попадић у обраћању по свим тачкама дневног реда упутио неименованим одборницима примедбу да се баве „политиканством“. Петиција грађана да се донесе одлука о забрани изградње мини хидроцентра у Пријепољу изгласана као „допунска тачка“, а после расправе скинута са дневног реда.

Седница је почела минутом ћутања за 15 погинулих путника на које се обрушила бетонска надстрешница на Железничкој станици у Новом Саду. Након тога се расправљало о пореским коефицијентима и стопама који остају исти као и претходних 8 година.

Извршење буџета за девет месеци ове године била је тек осма тачка дневног реда, од 12 колико их је разматрано на шестој седници Скупштине општине, која је одржана у среду. Можда зато, како рекосе представници извршне власти, што је сада већ новембар, па су подаци другачији. Ипак, проценат остварења прихода био је скромних 55 одсто, а расхода 56,39 одсто. Зашто је то тако, није анализирано. Ипак, како је наглашено, до седнице, извршење буџета је већ 73,48 одсто, а до краја године очекује се барем 82 одсто. Одборници су имали различита мишљења када је реч о формирању Установе за спорт. Ова установа ће се бавити спортским објектима. Поједини одборници су сматрали да је неопходно да се зна каква је економска рачуница, шта оправдава оснивање једне овакве установе, како ће спортске дворане бити третиране. Како нам изгледају и колико смо водили рачуна о спортским дворанама најбоље би илустровале фотографије некад најрепрезентативнијег таквог објекта у округу, сала у ОШ „Владимир Перић Валтер“ и снимци пошаљу у свет. Неки одборници су сматрали да ова будућа установа неће много променити стање спортских терена али ће добро послужити за ухлебљење, директорска места и партијска запошљавања и коалициона уцењивања. Искуство учи. Чуло се и питање око „случаја“ изграђене али од 2019.године затворене модерне спортске сале у Бродареву. Одговори су као и до сада: чини се, предузимају се кораци, упућени су дописи, ускоро треба очекивати...

Као допунска тачка именован је Штаб за ванредне ситуације, анализирано је кратко какве су све последице суше. Председник општине Попадић је овом приликом истакао „историјску куповину цистерне за

воду и улагања у водовод“. Када је добио сугестију да припази кад говори о људским животима, јер је и један изгубљен превише, казао је да је „под температуром“, па се можда зато „лоше изражава“ али да „није битно“ да ли је „исправно рекао неку реч“ јер има много битнијих ствари, те да се одборници „не баве политиканством“. Показаће се да је ово била реч коју је упућивао у сваком свом обраћању по свим тачкама дневног реда, иако није именовано одборнике који се баве политиканством, па је остало нејасно на шта је или на кога је конкретно мислио.

У здравство се из буџета и у овој години доста улагало. Болница је утрошила од 11 милиона динара 90 одсто средстава, све иде по плану, специјализанти се враћају, скенер се већ употребљава, а милион динара из општинског буџета за нашу Болницу биће упућено Здравственом центру Ужице који је тражио од свих општина у округу да издвоје по милион динара како би се набавила опрема за операцију катаракте јер преко 300 пацијената је на чекању. Питање је било да ли је то законски могуће, а онда и да ли је етички јер је пријепољска општина са најнижим просеком плата, са буџетом девестиране општине и колико тих десетак милиона заиста значе таквом здравственом гиганту. И Дом здравља је набавио шта је предвиђено, и још ће, само су одборници поставили питање када ће се покренути озбиљна иницијатива да се коначно формира Здравствени центар Пријепоље јер је Влада Србије донела одлуку још 2019.године а није чињено ништа. Питање је било и коме одговара таква ситуација јер 10 година Пријепоље нема ни члана у Управном одбору Здравственог центра Ужице, тако да не утиче ни на кадровање, ни на планове, ни на набавке, што је недопустиво. Кома и чему погодује овакво стање? Донет је Програм развоја туризма од 2024. до 2029. године што значи да је једна година отишла у неповрат или није рађено ништа према програму. Али радиће се, прошириваће се капацитети, мапираће се, подстицати

рурални туризам, дестинације ће се презентовати, кадрови ће се обучавати. Цифре пак и даље показују да смо у овој области на дну кад је реч о општинама Златиборске регије. Али унапређиваће се. Потребна је пре свега „синергија“. Похваљен је план али је речено да је и претходни исто тако био добар. Али број ноћења гостију за четири године се повећао на нивоу „статистичке грешке“.

ЈКП „Лим“ за девет месеци ове године је пословало „домаћински“, позитивно, уз све уштеде.

Од извршне власти стигло је „упозорење“ да се руководство „уразуми и ради у интересу грађана“ јер тамо има више директора. Но, и на ово су одборници имали одговор да успешност рада комуналаца ипак зависи од извршне власти. Потпуно неочекивано усвојен је предлог опозиционог одборника Р. Ракоњица, да се на седници расправља о петицији групе грађана којом се захтева да се донесе одлука којом ће се забранити изградња мини хидроцентра у општини. Неки од одборника су узели учешће у расправи баш срчано и истакли своје

ставове који су изричито против мини хидроелектрана. Но, тада су се умешали шефови одборничких група који су сматрали да се не може доносити никаква одлука јер ни нема предлога, није урађен материјал и да је расправа потпуно ирелевантна. Председник општине Попадић је упозорио да се овако нису договорили на коалицији, да ова тачка није ни требало да буде усвојена за дневни ред и да се опет ради о „политиканству“. Поједини одборници нису прихватили да не мисле својом главом, иако су коалициони партнери. Тако је тачка дневног реда која је усвојена, скинута са дневног реда после вишеминуутне расправе.

Користећи право на одборничко питање, одборник Р. Ракоњац је поставио питање зашто је на пречас затворен Висећи мост и ако није безбедан зашто није затворен раније, него баш одмах после велике трагедије која се догодила у Новом Саду, те је још питао да ли јавни објекти имају употребну дозволу.

Индира Хаџагић

Ефекти

КОНТЕЈНЕРИ ПОД ВИДЕО НАДЗОРОМ

Циљ је спречавање одлагања некомуналног отпада. Код „Светлости“, где је постављена друга камера, за сада стање је непромењено. Да ли се пишу пријаве и да ли се идентификују починиоци?

Општина Пријепоље, у сарадњи са Министарством заштите животне средине, започела је, како је наведено у августу, постављање система видео надзора на неколико локација где је примећена честа злоупотреба јавних контејнера. Министарство је за ову намену пријепољској општини определило 2,5 милиона динара, а прво је под видео надзором „контејнерско острво“ у Миоској. Систем праћења је проширен ове јесени и на још једну локацију. У Вакуфу, поред бившег предузећа „Светлост“, већ годинама око контејнера се легерује грађевински

и кабаста отпад због чега радници ЈКП „Лим“ скоро свакога дана, поред редовног прањења контејнера, морају да „утоварају“ на камион ручно и овај отпад, иако то није у њиховој надлежности. Тако су пре нешто више од месец дана постављене камере и на овој локацији. За сада, нема назнака да су они који су навикли да овде избацују некомунални отпад, одустали.

У разговору са чланом Општинског већа Његошем Јањушевићем, сазнали смо да се 24 сата прате ове две локације, где су постављене надзорне камере и да је комунална инспекција идентификовала прекршиоце прописа у Миоској, те су против њих поднете одговарајуће пријаве. За дивљу депонију код „Светлости“ у Вакуфу нема идентификованих починилаца и за сада нема ни пријава.

Иначе, строго је забрањено одлагање отпада животињског порекла, кабастог отпада, грађевинског отпада, као и биљних остатака из вртова и башти, како у контејнере, тако и поред.

И.Х.

„ДА ОДРЖИВО БУДЕ ИЗДРЖИВО“

Овај пројекат је суфинансиран из Буџета Републике Србије-Министарства информисања и телекомуникација. Ставови изнети у подржаном медијском пројекту нужно не изражавају ставове органа који је доделио средства.

РАЗВОЈНИ ПЛАНОВИ И РЕАЛИЗАЦИЈА

Шта је Планом развоја општине од 2022.до 2029. и Средњорочним планом од 2024-2026.предвиђено да се уради, а шта је урађено или се ради? Какви су капацитети локалне самоуправе, власти и кадрова за достизање „визије“ одређене овим најзначајним документима за све грађане општине

Најчешће цитирана дефиниција одрживог развоја коју је усвојила Комисија Уједињених нација каже да је „одрживи развој онај који задовољава потребе садашњости без угрожавања будућих генерација да задовоље своје потребе“. Ово захтева помирење економских, социјалних и еколошких потреба, што су „три стуба“ одрживости. У Националној стратегији одрживог развоја, Србија је истакла приоритете, како би се остварила визија „економије засноване на знању“. Друштвена димензија одрживости темељи се на премиси да једнакост и разумевање међузависности људи унутар заједнице представљају основни предуслов прихватљивог квалитета живота, што је у суштини први циљ развоја. Да би развој био дугорочно одржив, богатство, ресурси и могућности морају се расподелити тако да сви грађани могу да уживају основне стандарде безбедности и социјалних привилегија као што су храна, здравље, образовање, становање. Да би једна девастирана општина, са просечним примањима запослених која је сврставају међу десет општина са најнижим платама у држави, са израженим миграционим кретањима, која је практично остала без индустрије и чији су привредни капацитети углавном у броју камиона, која своја поља и обрадиве парцеле претвара у паркинге за те исте камионе на периферији градског подручја, која жели да јој туризам буде основна полућа развоја, а нема ни један хотел, односно дозволила је да пропадају некад репрезентативни угоститељски објекти, успела да одржи корак са савременим захтевима живљења, да би опште била у стању да реализује планове који би обезбедили грађанима пристојне услове за живот, потребни су веома озбиљни плански акти које прате адекватни пројекти, настали помном анализом приоритета и реализовани уз помоћ средства која се морају обезбедити са различитих нивоа. А за то су потребни и тимови стручњака, односно образовани и свестрани људи. Да ли је Пријепоље то у стању? Пријепоље је била прва општина у Србији која је 2004.године усвојила један такав стратешки развојни документ. Касније ће се све то назвати „списак лепих жеља“ или „утопија“. Од 2011. до 2015. године кренули смо у сусрет „мисија“ која је наведена у овом стратешком документу, а то је „елиминација пријепољске општине из статуса неразвијеног подручја“ како би се приближило визији која Пријепоље „види“ као „здраву, за живот привлачну и добро организовану заједницу са створеним условима за равномеран социо-економски напредак“. Стратегију одрживог развоја до 2020. усвојио је скупштински сазив на почетку 2016.године. Кад је усвајана, одборници, тада опозиције, казали су да је ова „стратегичка“ предизборни „списак жеља“. Визија је остала иста: да Пријепоље буде „модерна локална заједница која следи европске трендове са конкурентном привредом и пре-

познатљивом пољопривредом, очуваном животном средином, богатом културном и туристичком понудом.“ Нико никада није направио анализу ове стратегије, нити је била предмет расправе. Једноставно је „заборављена“. Шта је урађено од 2016.године? А писало је да ће се „спровођење Стратегије заснивати на акционим плановима који ће се припремати на годишњем нивоу. Овај стратешки документ треба да подлеже оцени једном годишње“. Никада није. Нови План развоја општине, по новим прописима, донет је 2022.године. Током целе 2023.године није донет нити разматран ни један акциони план, ни у једној области. План развоја општине до 2029.године је обиман документ, који развој општине базира на пољопривреди и туризму, као основним развојним гранама. Претходна, 2023. година била је у Пријепољу политички „турбулентна“ јер је скупштинска већина сменила председника општине, изабран је у фебруару нови, да би он крајем године,ничим изазван, дао оставку, што је значило распуштање Скупштине општине, нове локалне изборе, а ингеренције је преузео Привременни орган, који је донео неколико дискутабилних „на брзину одрађених“ одлука. Скупштина општине у новом сазиву конституисана је крајем јануара ове године, са истим председником општине, када је практично могло да се почне са реализацијом неких пројеката. Оно што је свакако важно напоменути је доношење Средњорочног плана за период од 2024-2026.године где су предвиђена улагања у поједине области у складу са Планом развоја општине до 2029.године. Ваља на почетку констатовати да је у 2024.години Пријепоље добило неколико важних објеката, односно да се реализују неки од планова који су као приоритети одређени не само пре неколико година, већ пре неколико деценија. Један од њих је нови вртић, објекат који је планиран још 2005.године поред школе у Бостанима, а ове године када буде довршен, биће први нови објекат вртића изграђен после безмало 40 година у пријепољској општини. Ово су пратила и улагања у обнову и ревитализацију постојећих децијих установа, што је у складу са мерама популационе политике државе. Школе, пак, нису могле да се похвале „истим третманом“. За сада је још увек све у „идејним пројектима“ али су амбиције велике и судећи према Средњорочном плану и у 2025. и 2026. години планирано је да барем две школе добију спортско дворану, да се изради пројекат за нову зграду највеће основне школе у центру града, који подразумева и изградњу базена, што је веома амбициозно с обзиром на огромна улагања. Али ни у 2024.години није ништа урађено да се изграђена Спортска сала при ОШ „Светозар Марковић“ у МЗ Бродарево, једној од највећих у општини, стави у функцију, иако је прошла готово цела деценија од када је

изграђена. Треба истаћи и да је коначно изграђена приступна саобраћајница у граду, дуга целих 500 метара, која повезује Нови мост са магистралом, а која је била у плану још 2012.године. Добро је што се држава побринула за санацију пута до Милешева, доста је урађено, има још доста посла, гради се фазно, биће потребне године. Оно што није добро је чињеница да се стало са радовима на ревитализацији пута за Камену Гору, који су били интензивни прошле године, а ово је туристичка дестинација од које се највише очекује у наредном периоду. Један део пута је изванредно урађен, али у 2024.нису настављени радови тако да је остатак пута једва проходан. Такође је тешко разумети што један од приоритета свих приоритета није изградња пута преко Раишњева, јер је та саобраћајница веома важна, посебно у летњим месецима, када су велике гужве на магистралном путу, чести застоји, што отежава саобраћај, а локалном становништву би омогућило да користи управу овај пут који је иначе у неприхватљиво лошем стању. Уопште, кад је реч о путној инфраструктури, Пријепоље као да постаје „рупа“. Наиме, путеве који води до оба гранична прелаза са Црном Гором су у веома лошем стању. Онај према Гостуну на неколико места је годинама угрожен одронима, санације су честе, саобраћај у прекиду или застоју, што отежава кретање роба и путника. Пут ка другом граничном прелазу Јабука је у изузетно лошем стању, није ревитализован од када је изграђен, пре скоро пола века. Наравно, ови путеви нису у надлежности општине али чине општину Пријепоље веома „изо-лованом“, тим пре што је „заобишао“ и ауто-пут, а за сада нема никаквих назнака о изградњи пута који би омогућио брзо укључивање на трасу будућег ауто-пута у овом делу државе. Иницијативе да се размотри могућност наставка радова на изградњи пута Пријепоље-Сјеница кроз кањон Милешевке где су улагана огромна државна средства деценијама, где је пробијен највећи број планираних тунела, остале су без одјека, а ово би био и један од најатрактивнијих путева уопште, што би допринело развоју туризма. Била су велика очекивања када је реч о решавању питања отпада. Све је наједном стало управо 2024.године. Израда регионалног и локалног Плана управљања отпадом је изостала, упркос буџетским средствима јер је дошло до нове промене државног плана за четири суседне општине. Оно што јесте урађено, кад је реч о локалној самоуправи јесте набавка више наменских возила у последње четири године која су променила слику возног парка ЈКП „Лим“ која је била на ивици „хорора“, односно возила за одвожење отпада била су стара и по неколико деценија. Ишло се, дакле, у сусрет завршетку Трансфер станице „Бањица“ али се то није догодило. Иако је предвиђено Средњорочним планом да се и ове и наредне године интензивно ради на опремању домаћинства за одвојено сакупљање отпада, односно

набавци специјализованих контејнера за стамбене зграде (намењено би било 6 милиона динара) то није реализовано. Но, било се опрезно кад је реч о стварању предуслова да се реши једно од горућих проблема као што је отпад, а то је изградња рециклажних дворишта и систем примарне селекције отпада за домаћинства јер је планирана реализација „тек“ 2026.године. Ништа није урађено ни кад је реч о изградњи прихватилишта за псе иако је „скромно“ назначен почетак решавања проблема од 2024. године. То је велика инвестиција о којој се говори већ скоро 20 година, потписана су два меморандума између општина Пријепоље, Прибој и Нова Варош, ове године још један споразум у који се укључила, судећи по фотографијама, и општина Сјеница, нека скромна средства су била одређена као „почетак“ решавања проблема али није урађено ама баш ништа. Није ништа урађено ни кад је реч о паркингу простору који у Пријепољу не задовољава ни минимум потреба. У Пријепољу влада потпуни саобраћајни „хаос“ што га удаљава и од дефиниције урбаног простора. Ни једна власт у последњих 20 година није показала прави интерес, нити способност да енергично предузме мере, све заустави и нађе решење као што су то учиниле све јединице које пледирају да се назову општинама. Иако је Пријепоље практично остало без индустрије, најављивана изградња простора који би пружио услуге индустријске зоне привлачне за инвеститоре, изостала је за сада, две године после усвајања Плана развоја до 2029.године, а спомињало се исто и пре 8 година. Туристичка организација је сачинила Програм развоја од 2024-2026. али је пред одборнике документ стигао тек на крају новембра 2024. У току су радови на уређењу простора око стамбено-пословног блока Стадион, али и пешачке стазе поред Милешевке, са пратећим спортским теренима и игралиштима за децу. То је наставак радова на уређењу Парка хероја као једне од највећих инвестиција уопште последњих година у ужем делу града. Тако се слични садржаји налазе на свега неколико стотина метара. Остала је недовољно транспарентна цела процедура везана за пројектну документацију. У Средњорочном плану општине од 2024-2026.године стоји у „препоручи“ да су „за унапређење људских ресурса у Општинској управи ради спровођења послова из своје надлежности, као и за спровођење развојних мера из планских докумената, утврђене мере у циљу унапређења капацитета и система управљања људским ресурсима у општинској управи“. Међутим, према Индексу транспарентности локалних самоуправа који је представљен у октобру 2024. године, пријепољска општина се нашла на 126 месту кад је реч о транспарентности рада. Још поразније је да је на 142.месту кад је реч о транспарентности података везаних за буџет. Приступ информацијама од јавног значаја је још једна „слаба“ или недовољно транспарентна тачка пријепољске општине. Стратешка документа, научили смо до сада су „визија“. Мисија је нешто друго, а одређивање приоритета, обезбеђивање инвестиција и донација, на шта утичу реалне способности и реални капацитети локалних кадрова и учесника у власти, нешто сасвим треће. Од када се доносе споменута развојна акта, а то ће рећи две деценије, показало се да је „ово треће“ ипак пресудно.

Индира Хаџагић

ПОЛИМЉЕ
лист за друштvena i politička pitanja

ZIMA SVIH NAŠIH (NE) ZADOVOLJSTAVA

Kad te obuzme nostalgija zaključićeš da su Tada i Sada u osnovi istovetni.

Umro je ove godine kao jedan od najčitanijih i najuticajnijih modernih pisaca. Ipak, za filmofile, kao što sam ja, on je, pre svega, svoje značajno mesto obezbedio scenarijima za dva kulturna filma devedesetih: „Dim“ i „Modri u licu“. U prvom briljira glumac Harvi Kajtel, u drugom mu se pridružuju, dva izuzetna andergraund stvaraoca, reditelj Džim Džarmuš i muzičar Lu Rid. Pol Oster je umeo da traga za drugom stranom Amerike, valjda i zato što se pisanju učio u Parizu. I za kraj „Zimski dnevnik“, kako i dolikuje. Imaš 64 godine i „neporeciva je činjenica da više nisi mlad“. I onda se prisetiš šta su drugi govorili: „Želim samo da ti kažemda sam se sa 57 osećao staro. Sada imam 74 i osećam se mnogo mlađe nego tada“.

Uostalom „vreme teče, a kao da ne teče. Sve je različito, a ipak je sve isto“. Postaneš svestan da si „uvek izgubljen, uvek okrenut u pogrešnom smeru“. Šta znači plašiti se smrti? To je samo drugačiji način da se kaže: „Plašim se života“. Zašto je većini televizor uvek uključen? Ne, nije to zbog programa, već zbog „glasova koji iz njega dopiru. U tim glasovima nalazi se uteha, oni su neophodni jer pomažu da se prevlada strah od usamljeničkog života“. S godinama, remeti se san. Šta da radiš u gluho doba noći? Previše je kasno da bi čitao, kasno da uključiš TV i gledaš film i tako „ležiš u mraku, puštaš mislima na volju. Ponekad ti se posreći, pa se uhvatiš za neki lik, neku sliku, neku knjigu ali mnogo češće zatičeš sebe kako razmišljaš o prošlosti, a već znaš da u to gluho doba takve misli budu uvek mračne“. Ne, ne treba se vraćati „starim dobrim vremenima“. Kad god te obuzmu nostalgična razmišljanja i želja za stvarima koje su život činile naizgled boljim od ovog danas, zastani i „osvrni se na ono Tada sa istom objektivnošću s kojom posmatraš ovo Sada i neće ti trebati mnogo da zaključiš da je razlika veoma mala, da su Tada i Sada u osnovi istovetni“. Ne prođe dan bez jadikovki i besa zbog „uspona desnice, nepravde u ekonomiji, zanemarivanja životne sredine i infrastrukture koja se urušava, besmislenih ratova, sve većeg

Indira Hadžagić

Dom kulture

“HASANAGINICA“

Gostovao pozorišni ansambl iz Petrovca na Mlavi

Po tekstu Ljubomira Simovića ljubitelji pozorišta mogli su da pogledaju izvedbu ove čuvene drame u režiji Miloša Jagodića. Gostovalo je

pozorište „Dragoljub Milosavljević Gula“ Kulturno prosvetnog centra Petrovac na Mlavi.

A.P.

Umesto čitlje UMRO ČARE *Ali ja to ne prihvatam*

On je realizovao toliko mojih emisija na Radio Polimlju. Koliko smo hiljada sati proveli u montaži u tom radijskom studiju. A bio je montažer tona u svim pozorišnim predstavama u kojima sam igrala ili koje sam režirala. Toliko smo zajedno probdeli noći u noćnom programu. Pohvaljivani javno i od struke i od slušalaca širom Srbije, al nestalo u etru. Montirao je kasnije moje televizijske emisije visoko ocenjene u Evropskoj komisiji. Bio je hitar, radoznao, tačan, temperamentan, znalac svoga posla, inovator. Mi smo jednostavno bili u istom pucnju, što bi se reklo na radiju. Savršeni radijski par. Tonac i autor, oboje kreativni, posvećeni, odani, spremni da sate ne jedu i ne spavaju. Koliko sati i dana direktnih prenosa glupih sednica od kojih nam je zavisila glava. Umeli smo da prepoznamo, da osmislimo, da napravimo špice, reklame, duhovite, posebne, hvaljene, pamćene, prepričavane. Bio je moj kolega, pravi, moja druga radijska polovina.

Bio je tek malo stariji ali smo se poznavali iz gimnazije, znajući i ceneći talente onog drugoga još od tada. Pevao je divno, divnim tenorom, retkim. Plesao je fantastično. Uvek nasmejan, veseo, komunikativan, na oko bezbrižan, ponekad zajedljiv. Ponosan na svoje dve devojkice koje su nasledile taj njegov dar za sve što je tehnika, neobičan za devojkice.

Javiše mi da je umro moj radijski par, moja radijska druga polovina. Moj kolega Čare. Ne plačem. Neću. Sreli smo se na ulici nedavno, on

sa dronom vreba najbolje snimke i pričali o tom našem Radio Polimlju u kome smo proveli 20 najboljih godina i koga nema već skoro toliko jer se politički nije dopadao, iako je bio jedan od najstarijih lokalnih radija, iako smo toliko toga u taj radio utkali baš nas dvoje, danonoćno spremni da radimo, da menjamo. Poštovali smo visoke kriterijume onog drugog, poštovali smo talenat. Rođeni za taj svoj posao, kako su govorili. Malo teški u svemu ostalom. I drugačiji. Valjda smo se zato razumeli. On posle na televiziji, ja u novinama, ipak smo se sretali, imali smo komentar na sve jer bi se samo pogledali i nasmejali glupostima izgovorenim javno, bez posledica za govornicima sednica koje smo pratili. Kao što smo se razumeli bez reči, samo pogledom, u živim programima, on za miks pultom, ja za mikrofonom gledajući se preko stakla koji nas je delio. Može? Naravno. Muzika, uključanja, komentari, smeh... Pa, onda razmena informacija o najnovijim pločama, najnovijim snimcima, najnovijim, najnovijim... Znali smo zatvorenih očiju da nađemo svaku ploču na polici prebogat naše radijske biblioteke ploča.

Umro je moj kolega, Čare. Pa i nadimak mu je takav. Čar, Carolija. E, Čaki. Neću prihvatiti. Pustiću neku od briljantnih radijskih emisija koje sam sačuvala. Slušam...I odjavljujem: „A za miks pultom, majstor tona, Radovan Čarkilović.“

Indira Hadžagić

ГИМНАЗИЈА СВЕЧАНА АКАДЕМИЈА ПОВОДОМ 111. РОЂЕНДАНА ШКОЛЕ

Указом Петра I Карађорђевића од 20. новембра 1913. одобрено је отварање гимназије у Пријеполју.

Свечана академија која је отворена химном „Боже правде“ у извођењу Гимназијског хора а под руководством професора музичког Дамира Рондића који је учествовао и у организацији саме академије.

Након тога се обратила директорица Пријеполске гимназије Наташа Лучић.

“Данас смо се окупили како бисмо прославили успехе наше школе и све оно што нас чини јединственим а то су знање рад и страст према образовању. Гимназија у Пријеполју има дугу историју која је обележена радом вредних ученика и наставника који су увек тежили вишим стандардима и бољем образовању. Као и увек, у нашој школи свако има прилику да открије своје таленте и развија потенцијал, ми смо школа која негује не само академско знање,

већ и људске вредности попут сарадње, толеранције и поштовања, овде се учи да не постоје границе за наше снове већ само кораци који нас воде ка њима. Захваљујемо се свима који су подржавали и наставили традицију наше образовне установе. Љубав према знању је вечна и то је нешто што ће нас водити ка путу успеха. Гимназија ће увек бити место где ће се осећати дух заједништва, креативности и посвећености” закључила је директорица.

У прикладном програму учествовали су, поред хора и рецитатори ове школе и дрмаска секција, а организован је и школски турнир у малом фудбалу, а уручене су и награде ученицима који су победили на школским конкурсима.

А.П.

Од идеје до реализације УРЕЂЕЊЕ ЗАДЊЕГ ДВОРИШТА ПРИЈЕПОЉСКЕ ГИМНАЗИЈЕ

Ученици су се организовали и уз помоћ родитеља, донатора и радника школе уредили простор за дружење и релаксацију

Сјајан пример сарадње и иновације на пољу образовања и васпитања показало је одељење четвртог разреда Пријеполске гимназије заједно са разредном старешином Иваном Стељић. Наиме, они су пред крај прошле школске године покренули иницијативу за акцију која се касније претворила у прави ученички пројекат уређења задњег дворишта ове школе.

Кроз разговор са професорицом Иваном Стељић, дошли смо до са знања да су кроз ову акцију укључени не само ученици, већ и њихови родитељи, домари и теткице школе, као и други који су били вољни да помогну. Ова идеја окупила је и подстакла ученике да заједно уреде простор који би представљао кутак за дружење, одмор од наставе, место окупљања свих, па и професора. Такође, према речима професорице Стељић, идеја је да се кроз даље уређење дође до могућности одржавања наставе на отвореном и ван оквира учионице управо овде.

Цео пројекат финансиран је из средстава која су добијена путем донација од приватних фирми из Пријеполја. Део који се тиче уређења простора, односно крчења, равнања и насипања гребаног асфалта иза самог објекта преузело је предузеће Путеви Ужице, а та акција је потрајала 2 дана. А поводом уређења постојећих

садница и садње нових, професорица Стељић истиче да је савет тражен од Мирсада Садиковића Зеца.

Такође, део зидова који се налазе према самом дворишту префарбан је а два зида су, према речима професорице, припремљена за осликавање. Поводом те идеје осликавања, покренут је конкурс за тражење идејног решења и креативца који ће овај пројекат остварити.

Оно што професорица Стељић истиче јесте сама сарадња родитеља и школе кроз овај ученички пројекат, а напомиње и да је веома важно да се овакве акције спроводе у будућности како би се ученици подстакли да сами покрену и реализују неке своје идеје.

В.К.

ПРИЈЕПОЉЈЕ

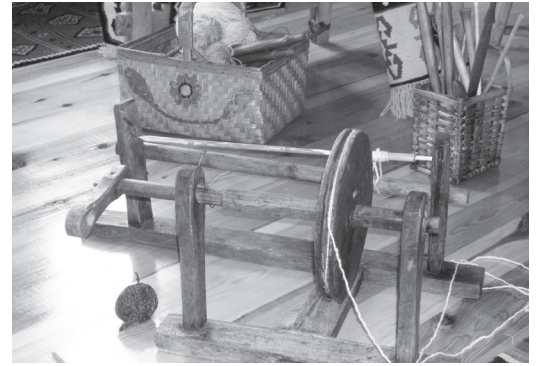
RASPISAN JAVNI POZIV ZA PODRŠKU RAZVOJA SEOSKOG TURIZMA

Opština Prijepolje raspisala je javni poziv za dodelu bespovratnih sredstava namenjenih razvoju seoskog turizma i unapređenju ekonomskih aktivnosti na selu.

Za ovu meru iz budžeta je izdvojeno ukupno tri miliona dinara, dok pojedinačni iznosi podsticaja variraju od 50.000 do 300.000 dinara. Cilj programa je poboljšanje uslova za pružanje turističkih usluga u seoskim domaćinstvima, uključujući nabavku opreme za ugostiteljske objekte, sadržaje za rekreaciju i dvorišni mobilijar.

Podsticaji pokrivaju: 70% prihvatljivih troškova za investicije kod dobavljača van sistema PDV-a, i 80% prihvatljivih troškova za investicije kod dobavljača u sistemu PDV-a.

Pravo na podsticaje imaju fizička lica koja ispunjavaju sledeće kriterijume: registrovana su kao aktivna poljoprivredna gazdinstva u E-agrar sistemu, obavljaju ugostiteljsku delatnost u kategorizovanim objektima (seosko turističko domaćinstvo, kuća, soba ili apartman), evidentiranim u E-turista sistemu, nabavku opreme su izvršila između 1. januara tekuće godine i datuma podnošenja prijave, investicija nije predmet drugih subvencija ili podsticaja, objekat ili zemljište vezano za investiciju je u njihovom vlasništvu, suvlasništvu ili vlasništvu članova

porodičnog domaćinstva, investicija mora ostati u nameni naredne tri godine, u poslednje tri godine imaju prijavljena noćenja u E-turista sistemu, osim za novoosnovana domaćinstva iz 2024. godine.

Program ima za cilj razvoj seoskog turizma kroz unapređenje ponude i kvaliteta usluga u domaćinstvima. Zainteresovani kandidati mogu podneti prijave sa potrebnom dokumentacijom u skladu sa Javnim pozivom. Detaljne informacije o uslovima i potrebnoj dokumentaciji dostupne su na zvaničnom sajtu opštine Prijepolje.

A.P.

PROJEKAT “ŽENE NA SELU I OČUVANJE

STARIH ZANATA” NAJVIŠE PRIJAVLJENIH IZ ZLATIBORSKOG OKRUGA

100 miliona dinara usmereno za projekat žene na selu i očuvanje starih zanata

kako bi se međusobno podržavale, promovisale tradicionalne zanate, očувале kulturno nasleđe i podstakle razvoj turizma.

Bespovratna sredstva za žene i zanatlije

U okviru ovog programa Ministarstva privrede,

103 žene iz Srbije dobiće bespovratna sredstva u vrednosti od ukupno 50 miliona dinara, dok će 75 zanatlija dobiti ukupno 47,5 miliona dinara. Po prvi put, država je omogućila 100% bespovratna sredstva, gde svaka korisnica dobija 500.000 dinara koje neće morati da vraća.

Posebno značajan odziv bio je u Zlatiborskom okrugu, gde je sredstva dobilo 19 žena, od čega njih devet iz Čajetine i Užica. Ovaj rezultat ističe važnost podrške ženama u razvijenijim, ali i ruralnijim delovima Srbije. Ministarstvo privrede nastavlja s novim konkursima koji će obezbediti dodatna bespovratna sredstva u ukupnom iznosu od dve milijarde dinara. Ova inicijativa predstavlja važan korak ka osnaživanju žena na selu, očuvanju kulturne baštine i razvoju lokalnih zajednica.

U okviru projekta podrške ženama na selu i očuvanja starih zanata, država je putem konkursa obezbedila bespovratna sredstva u iznosu od 100 miliona dinara. Ova inicijativa ima za cilj jačanje položaja žena u ruralnim sredinama, očuvanje tradicije i unapređenje lokalne zajednice. Zahvaljujući odlučnosti žena iz sela širom Srbije, mnoge ruralne oblasti ponovo se nalaze na turističkoj mapi zemlje. Ove žene, koje su odvažno promenile svoju svakodnevicu, unapredile su socijalni život lokalnih zajednica, stvarajući uslove za ostanak, ali i povratak mladih u sela. Iako su svakodnevno angažovane na poslovima u domaćinstvu, poljoprivredi i brizi o porodici, mnoge žene iz sela suočavaju se s izazovima poput nedostatka obrazovanja, adekvatnog zaposlenja i zdravstvene zaštite. Teške društveno-ekonomske okolnosti dodatno su otežale njihov položaj poslednjih decenija. Ipak, neke od njih osnovale su lokalna udruženja žena

Priredila: A.P.

Wine vision by open Balkan

ОГЊЕНА ОПЕТ ЗЛАТНА

У Београду је завршен трећи по реду Wine vision by open Balkan, највећи фестивал вина, ракије и хране на Балкану, једна од три најзначајније манифестације ове врсте у Европи.

Фестивал је угостио рекордних 650 произвођача најбољих вина са свих континената и близу 70 дестилерија, које производе најквалитетнију ракију у Србији и на Балкану. По традицији, одржано је оцењивање

вање квалитета вина и ракија, а најквалитетнији производи награђени су медаљама. Сви излагачи за такмичење су могли да пријаве по 2 узорка својих ракија.

Обе ракије дестилерије „Огњена“ из Пријепоља - ракија од дивље крушке и ракија од сока јабуке калвадос - награђене су златним медаљама.

На овај начин настављен је низ признања које ракије брэнда Огњена већ годинама добијају на престижним такмичењима и оцењивањима квалитета јаких алкохолних пића.

Потсетимо, пре две године Огњена ракија од јабуке била је апсолутни шампион квалитета на првом фестивалу Винска визија отвореног Балкана.

Л.П.

Некретнине у Србији и свету

ЦЕНЕ РАСТУ, А ПОТРАЖЊА ОПАДА

И поред практично замрлог тржишта недавно је објављено да је тренд раста цена кућа присутан у многим европским земљама. Могло би се рећи да је делимично слична ситуација и у Србији

У великом броју држава ЕУ број купопродаја станова у великом је паду. Број трансакција на тржишту некретнина прошле године пао је у 13 од 16 чланица ЕУ за које је европска статистичка канцеларија имала податке. Како се наводи, прошла година била је друга заредом у којој је у већини чланица ЕУ смањена купопродаја станова. Према подацима Евростата, прошле године највећи међугодишњи пад имао је Луксембург, и то 43,3 одсто, следе Аустрија, Мађарска и Финска и Француска. Одмах иза Француске је Словенија, где је пад био за петину. Истовремено, највећи пораст за 31 одсто имао је Кипар, а раст у броју купопродаја забележен је и у Пољској за 3,9 одсто и у Ирској, али за свега 0,6 одсто.

И поред практично замрлог тржишта недавно је објављено да је тренд раста цена кућа присутан у многим европским земљама. Према истраживању Евростата, у првом кварталу ове године цене су порасле у 26 земаља Европске уније у просеку за 1,3 одсто, а закупа за три одсто у односу на исти период прошле године. Статистика показује и да су се цене кућа више него удвостручиле у седам земаља ЕУ од 2010. Године. Смањење кирија забележено је у Италији и на Кипру. Закуп је скупљи у 26 земаља ЕУ. Једини пад цена закупа забележен је у Грчкој.

Могло би се рећи да је делимично

слична ситуација и у Србији, али у појединим градовима забележен је раст купопродаја иако је у првом кварталу код нас настављен тренд стабилизације и смиривања тржишта непокретности који је обележио целу прошлу годину. Како је објавио Републички геодетски завод (РГЗ), истовремено с оваквим стањем на тржишту, у првом кварталу дошло је до још умеренијег раста цена станова на нивоу Србије. Укупан број купопродаја на тржишту непокретности у првом кварталу ове године био је 29.108, што је за један одсто мање у односу на први квартал 2023. године. Највећи удео у укупном промету непокретности заузима продаја станова (834 милиона евра), док је за куће издвојено 122,5 милиона евра. Када је реч о начину плаћања, седам одсто свих прометованих непокретности плаћено је из кредита, што је један проценат мање него лане, а из кредита су највише плаћани станови – 18 одсто.

Л.П.

Navršava se 30 godina od kada nas je napustio dragi

NERKO NERE ZAIMOVIĆ
1971-1994

I posle svih ovih godina, uvek si sa nama.

Tvoji prijatelji

Спорт

БРОДАРЕВСКИ „ЈАСЕН“ ПОБЕДОМ
ЗАВРШИО ПОЛУСЕЗОНУ

Одбојкаши, кошаркаши и рукометаши нису остварили успехе, али су рукометашице и фудсалери остварили победе

Бродаревски фудбалери завршили су тријумфом полусезону у 13. колу Златиборске окружне лиге. Резултатом 4:0 играчи ФК „Јасена“ остварили су убедљиву победу над екипом „Лазарице“ из Прилипча. Кошаркаши „Милешевца“ изгубили су на домаћем паркету од екипе „Play off“ из Ужица резултатом 67:73 у седмом колу Друге регионалне лиге запад 1Б. А одбојкаши „Пријепоља“ изгубили су на домаћем паркету од екипе „Лотуса“ из Чачка у седмом колу Друге лиге запад резултатом 2:3.

Рукометаши „Белог Анђела“ изгубили су на домаћем терену од екипе

„Слоге“ из Краљева резултатом 23:49 у седмом колу Друге лиге запад. Док су рукометашице „Пријепоља“ биле успешне и на гостовању савдале екипу „Лознице“ резултатом 21:46 у корист наших рукометашица. У наредном колу Прве лиге запад дочекују екипу „Пазара 2003“. Фудсалери „Ареса“ били су успешни и на домаћем терену савдали екипу „Косјерића“ резултатом 8:3 у четвртном колу Регионалне фудсал лиге запад – група Б. У седмом колу очекује их гостовање екипи „Флеша“ из Ваљева.

В.К.

Sve bilo je kao u "Alan Fordu"

SMEH KOJI NIJE ZA SMEJANJE

„Opasno je kad se tupi naoštre“ ili „Život nije lak al nije ni aceton“. E, nema više. Posle 55 godina od pojave najznačajnijeg stripa na svetu Alana Forda i grupe TNT fanove je rastužila vest da više neće izlaziti.

Ovo je slobodna država, narode moj. Niko vas ne može natjerati da mislite svojom glavom, ako vi to ne želite!

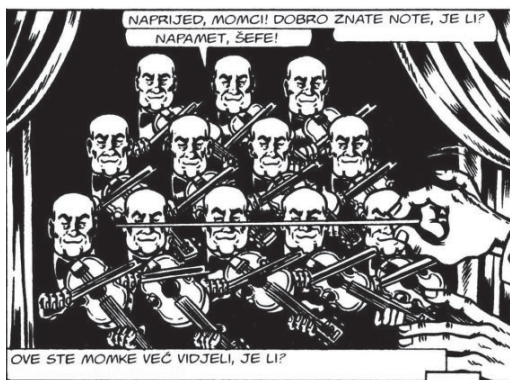
Kao i mnogi koji su odrastali u SFR Jugoslaviji bila sam pravi fan toga stripa, a to znači da imam i prilično zavidnu kolekciju. Strip je već odavno umetnost, ali jedno od najubojitijih komentara društvenih anomalija. Onda je jasno zašto je alanfordovski ili crni humor u prvom planu kad je reč o

Nesposobni su sposobni sposobne učiniti nesposobnima.

tumačenju socijalnih, ekonomskih, političkih i brojnih drugih tema koje se tiču korupcije, nesposobnosti, bahatosti, gluposti, laži, prevara. U stvari, gotovo da nema ni jedne pojave koja se može sagledati, a da nije bila predmet alanfordovskog pogleda. A taj pogled ismeva, taj pogled ogoljava, taj pogled ukazuje, taj pogled opominje sve one koji neće da vide ili se plaše da vide ono što se oko njih događa, a tiče se upravo njih samih i upravo njih konkretno i pogađa. On je andergraund umetnost, zato što je "andergraund" pokret uvek protiv establišmenta u stilu života, publicistici, umetnosti, književnosti pedesetih i šezdesetih godina 20 veka. Zato nije ni malo čudno što je strip o Alanu Fordu i grupi TNT aktuelan od 1969.

godine kada se pojavio u skromnom tiražu od jedva 22.000 primeraka, da bi samo posle dva-desetak epizoda taj tiraž dosegao magičnih 100.000. Autori, dvojica Italijana koja su se krila iza pseudonima Magnus i Bunker ovako su to definisali: "Alan Ford je humoristička produkcija namenjena smehu koja zapravo nije za smejanje"! Nigde se, pa čak ni u Italiji, nije tako "primio" i nije tako postao i ostao popularan kao što je bio u Jugoslaviji i državama što su posle nastajale na njenom prostoru. Od devedesetih godina minulog veka čini se da je bilo idealno da na ovim prostorima Alan Ford postane nešto kao naš sused, zajedno sa svim likovima Grupe (Jeremija – slika penzionera, dugoprsti Ser Oliver metafora bespuća naše tranzicije i privatizacije, Bob Rok – večiti student, Grumf – čovek obnove, Debeli Šef – radnik neke od propalih fabrika, Alan Ford – idealista, naivko i poštenjačina i onaj koji veruje da mora biti bolje pa se trudi i zalaže i naravno – Broj Jedan, apoteoza demagogije koja se uvek i iznova prima ma kakvo okruženje bilo, ma koliko se oni koji slušaju tirade smrzavali, krpili, borili za goli život). Tako je svojevremeno nastala i kulturna pozorišna predstava koju je potpisala Ana Suša. Vremenom shvatamo da se samo likovi demagoga menjaju, a sve ostaje isto.

Superhik je shvatio da prema sirotinji ne treba biti milostiv jer ona nije samo "stvar praznog džepa već i mentaliteta. Narod uvek ima još resursa i strpljenja da trpi." Osećajući svu bedu radnika, Superhik svekoliku realnost dovodi do apsurdna, sad već legendarnom sentencom: "Uvek otimati od siromašnih da bi se dalo bogatim", jer sirotinja raja uvek može još više da se ogoli pošto nije svesna svoje inertnosti. I zaista, Alan Ford odražava ono što je zapisao Konstantinović u svojoj "Filozofiji palanke": "Ismejani se smeje istim smehom kojim se njemu smeju". Ali Alan Ford nas gorko

suočava sa činjenicom da se malo toga ili ništa ne menja i da su oko nas prototipovi postali imuni ko virusi i da se umnožavaju. I umrežavaju.

besvesti oni jurišaju u – bankrot. A tada grupa TNT radi svoj posao. Žurka je završena pre nego što je i počela jer se Superhik prerano napio i pokvario

uživanje u konzumiranju svega i svačega na kredit. Obmana je dovedena do savršenstva ili kako bi rekao u jednoj od epizoda neuništivi Broj Jedan: "I taj visoki rukovodilac tajne službe krenuo je s pričom na koju sam lično najosetljiviji, a to je potrebe čovečanstva!"

I, eto, baš u godini kada kulturni strip obeležava 55 godina, njegova aktuelnost kao da nikada nije bila tako potpuna na globalnom nivou.

Neki citati su postali mantra generacija: "Ulaz slobodan, izlaz se naplaćuje". Ili "Jedan za sve, sve za jednoga".

Ili: "Bolje je biti bogat i zdrav, jer ako si siromašan, džaba ti je što si bolestan". Ili: "Mi imamo iskustva, a vi novac. Na kraju vama ostane iskustvo, a nama novac". Ili: "Bolje nešto od nečega, nego ništa od ničega." Prepoznajete li ovo? "Mi ništa ne obećavamo i to ispunjavamo – stranka istine".

STARA POSLOVICA KAŽE: "KO SE ZADNJI SMIJE, NIJE SHVATIO ODMAH!"

Kad god se govori o recesiji ili krizi, zlrudost bednika, koji očekuju da to "razvali sistem bogatih" postane idealna za alanfordovski "ugao" gledanje jer kriza pogađa upravo najsiromašnije koji postaju još siromašniji. Milioni i milio-ni nezaposlenih prigrlice iskusno milione i milione otpuštenih, osećajući se barem od nekog veštije i sposobnije, makar i u snalaženju. A korumpirani establišment tragače za nekim Grumfom koji će izmisliti nešto kao novi "internet" koji je i inače plasiran u ono vreme kada je pretila takođe ozbiljna recesija.

No, jedno od osnovnih pitanja savremenog umreženog sveta je: a šta sa političkim organizacijama koje "funkcionišu kao kriminalne organizacije ili korumpirane i nekompetentne kaste"? Problem je taj što zemlje koje zovu još "u razvoju" ili "tranziciji", dakle ona sirotinja raja, preuzimaju slike iz sveta i uživljavaju se u život potrošača, kupoholičara, život luksuza, sav sastavljen od kreditiranja i laži. Tako funkcionišu i države i pojedinci. Opterećeni kreditima, zaduženi do

NIJE PROBLEM U SLOBODI MIŠLJENJA, VEĆ U SLOBODI GOVORA, ONIH KOJI NE MISLE.

I, eto, ceo jedan novinarski radni vek može da stane upravo u ovu priču.

Indira Hadžagić